KATKI

Devrimci Sosyal Demokrat

* «Demokratik Devrim» lerin Karakteristiği
* TSİP Partisinin Maceraları
* Mustafa Börklüce'nin Öğütleri

YIL 5 - SAYI 18 - EYLÜL 1975 FİYATI 5 LİRA

«DEMOKRATİK DEVRİM»LERİN KARAKTERİSTİĞİNE
— Sosyolojik Gösteriliş İle —
ELEMENTER BİR YAKLAŞIM

Gittikçe,
Kalpazanlara
Daha Az
Yer Kalacak

A. E. GÜRAN

Türkiye'de bugün, - patrona yakın işçibaşı(!) veya ustabaşıları hariç tutarsak - devamlı olarak işbaşında, istihsal başında bulunan bir işçi sınıfından bahsedemeyiz.

Türkiye'de bugün ancak, herbirinin muayyen bir muvazzaflık dönemi olan, büyük bir «işsizler ordusu» sözkonusudur. Dolayısile bugün Türkiye Solu'na damgasını vuran ve kargaşaya sebep olan güç, bu işçiler ordusundan çıkan lumpen maceracılar ile küçük burjuva maceracılarının ittifakıdır.

Gayet açık olarak görebiliriz ki, herhangi bir işçi, politik fikri - veya bilinci - dolayısile kolayca işinden atılabilmektedir. Aynı şekilde politik fikrinden dolayı mimlenen herhangi bir kişinin de işçi olarak çalışmasına olanak tanınmamaktadır. Dolayısile, namuslu sosyalist şahıslar için «hayatını kazanma yolu» olarak ancak geçici - çıraklık, yamaklık, hizmetkârlık gibi - işler, veya - biraz sanatı ve parası olanlar için de - esnaflık işi bırakılmaktadır.

Netice itibariyle, bugün Türkiye'de bir işçinin sosyalist ve bir sosyalistin işçi olması olanaksız kılınmıştır. Değil ömür boyu, üç beş yıl bile aynı zamanda hem işçi ve hem de sosyalist olmak mümkün değildir; bu memlekette...

Bu durumda bilinçli bir «işçi sınıfı»ndan veya - entellektüel manâda, yani devrimci terminoloji ile ifadelendirilebilen «durum kavrayışı» veya «durumun farkına varış» mânâsında - bir «işçi sınıfı»ndan bahsetmek imkânsızdır.

*

Fakat bununla beraber, ezilen yığınlarda bir - kollektif - «kitle bilinci» vardır: Ezilen yığınlar, kötüye giden durumlarının «farkına varırlar» ve «artık yaşayamayacaklarını anladıkları» durumda yığın hareketleri, yığın atılımları başlar.

«Yığın Hareketleri», Tarihî Materyalizmi yazmış olan, bir determinizme (tarihi determinizm) sahip «kitle bilinci»nin, tezahürleridir.*

(*) Kitle Bilinci: Üretim şekli ile üretim ilişkileri ve bunun üstyapıdaki gösterilişi olan sosyal ilişkiler arasındaki çelişkinin idrak edilmesi demektir. Tabii ki bu idrak, öncelikle, — üretim güçlerini bağrında taşıyan — yığınlara vergidir.

Yoksa, «yığın hareketleri», bazı Babıâli sosyalistlerinin zannettikleri gibi «kendiliğinden (spontane)» hareketler değildir. Çünkü, kendiliğinden hareketlerin ana karakteri, «mevzii, mahallî (lokal)» olmalarıdır. Halbuki «yığın hareketleri»nin - isminden de anlaşılacağı gibi - ana karakteri «evrensel»liktir.

Yığın Hareketleri, tarihen sırası gelmiş devrimci sınıfı ortaya çıkaran, o sınıfın, ilk defa bilinçli bir sınıf olarak iradesini ortaya koymasını sağlayan, veya tarihen ömrünü tüketmiş olduğu halde, hala merkezî iktidarı elinde tutan bir sınıfa karşı, bu yeni devrimci sınıfı iktidar ortağı yapan, yani Demokratik Devrimler'i doğuran hareketlerdir.

Demokratik Devrim'leri doğuran ve Sosyal Devrim'lerin habercisi sayılan Yığın Hareketleri, ancak hakim sınıf entellektüellerinin terminolojisinde - yani hakim sınıf biliminde - «spontane»dir. Çünkü onların bilinci, «yığın hareketleri»ni, bastırılması veya merkezî iktidarın kontroluna alınması gereken, - hesapta olmayan - bir «zuhûrât» şeklinde kavrar.

Halbuki tarihî materyalizmin ve onun determinizminin temel varsayımlarını kavramış ve inanmış olan bir sosyalist, bir yığın hareketi işaret edilirken - ve de kitle bilincinin tezahürüdür denilirken - artık «bilinçlimidir, yoksa spontane'midir?» filân şeklinde zırvalamaz; ancak, işaret edilen o hareketin, tarihî bir yığın hareketi olup olmadığını tartışır.

Burjuva Sosyal Devrimi, süreklilik ve yaygınlık gösteren bir yığın hareketi ile başlamıştır; ki bu harekete «komünal yığın hareketi» denir.

Burjuva Sosyal Devrimi de son aşamasına varmadan önce, yani burjuvaların bilinçli bir sınıf olarak ortaya çıkıp, merkezi iktidarı ele geçirmelerinden önce bir Demokratik Devrim aşaması geçirmiştir. Bu aşamada «feodal oligarşi» veya «monarşi»nin hakim olduğu merkezi iktidara karşı, «komünal yığın hareketi» başlamış ve bu hareketin oluşturduğu mahallî yığın müessesesi «Komünler (Belediyeler)» vasıtasile iradesini ortaya koyan - ve tarihen doğan - burjuva sınıfı, mahallî iktidar bilincine varmıştır.*

1789'daki ilk ve en büyük Burjuva Sosyal Devrimi patlak vermeden çok önceleri, tüccar ve esnafın bulunduğu her yerde kır ve sur (burg-burç) komünleri oluşmuş, ve bunlar uzun yıllar boyunca sık sık ayakla-

(*) Demek ki ilk komünistler, burjuva devrimcileridir. Durum bizde de pek farklı değildi: Millî Kurtuluş Harekâtı'nı her ne pahasına olursa olsun kazanmak için, bizim burjuva devrimcileri de, kritik Sakarya Muharebelerinden önce, tedbir olarak Komünist Partisi kurdular ve «Sovyetler» müessesesini anlamadıkları için, Şûrâlar adı altında burjuva komünleri (belediyeler) şeklinde müesseseleşmeyi de tartıştılar. (Tunalı Hilmi Beyin T.B.M.M.'e verdiği önerge)

narak - atılımlar yaparak -, merkezî iktidardan gittikçe genişleyen hak ve özgürlükler koparmışlardır.

Bu «komünal yığın hareketi» öğle süreklilik göstermiştir ki, «komünler» deyimi kullanılınca bundan, aynı zamanda, kır ve sur milisleri, yani silahlı truplar da anlaşılıyordu...

Burjuva Sosyal Devriminin son aşaması olan 1789 harekâtında, merkezî iktidarı ele geçirenler (şekil olarak ilk defa), bu komünlerde sınıf bilincine varmış - ve köylüleri kullanabilir duruma gelmiş - burjuvalardı. Meselâ devrimin en büyük darbesini yapanlar, Paris Komünü'nün, kendi kâhyaları liderliğindeki tüccarlar loncası idi.

Ne var ki burjuvazi, merkezî iktidarı ele geçirip de diktasını kurmaya başlayınca monarşi veya feodal oligarşinin merkezî iktidar sistemini ihya ederek, merkeze bağlı - silahlı güce mâlik - valilikler kurmuş ve kendi sınıfının kozası olan demokratik «Belediyeler» müessesesini ise geri plana itmiştir. Bu aşamada Belediyelerin politik fonksiyonu artık, toprak sahibi feodal döküntülerin kapitalistleşmesine paralel olarak, seçkin köylülerden burjuva politikacısı yetiştiren bir «okul» mertebesinde kısıtlanmıştır.

Çarlık Rusyasında monarşi paravanası ardında merkezî iktidara yerleşmiş bulunan bir burjuva sınıfına, şekil olarak, gecikmiş Burjuva Sosyal Devrimini onaylatırken, tarihin ilk Burjuva Demokratik Devrimini ortaya koyan güç, «Sovyetik Yığın Hareketi» idi. Bu hareketler neticesi, ezilen yığınlar, mahalli meclisler şeklindeki yığın müesseselerini - Sovyetleri (Şûrâları) - oluştururlarken, tarihî görev süresi gelmiş en devrimci kesim «işçi sınıfı» da bu müesseselerde iradesini ortaya koyuyor, iktidarının bilincine, yani varlığının bilincine vararak, tarihen doğduğunu tescil ettiriyordu.

Daha önceleri Avrupa'nın diğer bölgelerinde de, bu sınıfın doğacağını haber veren yığın hareketleri belirmişti. Fakat hâkim sınıflar, bu hareketlerin «spontane» hareketler olduğunu ispat(!) edebilmişlerdi... Hatta ileri görüşlü devrimci aydınların ısrarla savunmalarına rağmen 1905'de Petrograd Sovyeti'ni oluşturan yığın hareketlerinin bile hakim sınıf - ve sol yardakçıları - tarafından «spontane» veya «kışkırtma sonucu» olduğu ispat(!) edilmek istenmiş, fakat bu ispat(!)ın doğru olmadığı, 12 yıl sonra açıkça anlaşılmıştır.

«Burjuva Demokratik Devrim» ile «Burjuva Parlamenter Demokrasi»nin farkını gayet iyi anlayan Rus Devrimci Sosyal Demokratları, gerçek yığın hareketlerini «zuhûrât» (veya spontane) şeklinde yorumlayıp, daha - ezilen yığınların bir kesimi olarak - iradesini ortaya koyamamış

bulunan işçileri, bir «parti fetişizmi» etrafında toparlayarak, burjuvazinin - dünya görüşünün iç mantığında - en tutarlı dikta yönetimi olan «parlamentarizm»e mahkûm etmeye çalışmamışlardı.

Onlar, Demokratik Devrim için gerçek yığın hareketlerinin teşhis ve tesbit edilerek destekleneceğini, devrimci sınıfın ilk defa Demokratik Devrimle iradesini ortaya koyabileceğini, iktidar bilincinin ancak bu aşamada oluşacağını, dolayısiyle -entellektüel anlamda - bilinçli bir sınıf olarak - ancak bu aşamada - doğacağını biliyorlardı. Çünkü onlar biliyorlardı ki, ezilen yığınların kitle bilinci, yığın hareketleri ile, hâkim sınıfın iradesini aksettiren merkezî iktidar organlarının karşısına, kendi iradelerini aksettirecek mahallî yığın müesseselerini çıkarırlardı.

Devrimci Parti'nin ortaya çıkışı ve devrimci sınıfın, Parti'sinin rehberliğinde merkezî iktidar mücadelesine başlayışı ancak Burjuva Demokratik Devrimden sonra mümkün olurdu.

Burjuva Demokratik Devrimden önce, iktidar bilincinin sıfıra yakın olduğu bir aşamada yarattıkları «Parti fetişizmi» ile işçilere merkezî iktidar vaadeden parlamentarist - oportünist - (veya maceracı, cuntacı, darbeci) parti ve gruplar istedikleri kadar ortalığı bulandırsınlar, objektif tarihî şartlar olgunlaşınca, ezilen yığınlar, işçi sınıfı öncülüğünde Burjuva Demokratik Devrimi tamamlamak için yığın hareketleri ortaya koyarlar. Bu yığın hareketlerinin ortaya çıkardığı müesseselerde en devrimci unsurlar - işçiler - ilk defa kendileri hakkında ve hatta kısmen ülke hakkında karar verme olanağına kavuşarak politik faaliyette bulunmaya yani politik bilinç kazanmaya başlardı. (*)

*

Halbuki bugün Türkiye'de, sosyalist parti kurma yarışına çıkmış bulunan kalpazanlar, Burjuva Demokratik Aşamanın yerine Burjuva Parlamenter Demokrasi'yi anlamaktadırlar. Çoğu, kendine marxist-leninist diyerek, beyin yıkama metotları ile «Parti fetişizmi» aşılamaya çalışan bu likidatörlerin kalpazanlığı gayet açıktır.

Şöyle ki: Bu adamlar Burjuva Demokratik Devrim hakkında bol nutuk atıp ahkâm keserek pedagojik eğitim yaparlar; ama - kendilerini

---

(*) Burjuva Demokratik Devrimi idrak etmemiş bir işçi sınıfına legal bir parti vasıtasile politik bilinç verileceğini iddia etmek pek açıktır ki işçilere pedagojik eğitim yolu ile hakim sınıf iradesini kabul ettirmeye çalışmak demektir. Pek tabii ki bu anlayışta, işçi sınıfı, skolastik bir biçimde, «ikinci sınıf vatandaşlar» dır; Verilecek olan «politik bilinç», ise «Hukuk bilgisi» veya «hâkim sınıf iradesi» nden başka birşey değildir. Böyle olunca da kurulan sosyalist etiketli partiden gaye, sınıflarından «devşirilmiş» bazı uyanıkları parlamentoya sokarak, oynanan «demokrasi» oyununa «inandırıcılık» kazandırmaktır.

marxist-leninist ilân ettikleri halde - Leninizmin «anti-parlamenterizm» temel ilkesinden bahsetmeyi hep unuturlar(!)

Halbuki Lenin, Burjuva Demokratik Aşama'yı, oportünist sosyalist ve sosyal demokratlar gibi bir «işçi sınıfı partisi»nin kardeş kardeş parlamentodaki yerini alması şeklinde anlamaz. Aynı zamanda Lenin, Burjuva Demokratik Devrim'de, anti-parlamenterizm ilkesini, bizim likidatörler gibi «parlamentonun ilgası» şeklinde de anlamaz.

O halde - hakim - burjuva sınıfının merkezi iktidar organı olan parlamentonun ilgası gerek şart olmadan, anti-parlamentarizm temel ilkesine sadık kalarak, Burjuva Demokratik Devrim nasıl gerçekleştirilir? sorusu ile, Burjuva Demokratik Devrim edebiyatıyla parlamentarizm, cuntacılık ve likidatörlük yapan kalpazanlar kolayca deşifre edilebilir. Çünkü bu soruya cevap verebilmek için, Burjuva Demokratik Devrim'in edebiyatını değil, ana karakteristiğini bilmek gerek...

Her tarihî sosyal olay, kendini karakterize eden bir sosyal müessese oluşturur. Kitle bilincinin tezahürü olan, tarihî yığın hareketlerinin oluşturduğu sosyal müesseselerin idrak edilmesi, devrimci entellektüel anlamda bilinç - veya devrimci politik anlamda bilinç - kazanılması demektir.

Ezilen yığınların, yaptıkları yığın atılımları ile oluşturdukları müesseseler vasıtasile, işçi sınıfının devrimci politikasını, merkezi iktidarı elinde tutan bir burjuva sınıfına kabul ettirdiği ilk «Burjuva Demokratik Devrim»i teşhis ve tesbit eden Rus Devrimci Sosyal Demokratları ve onların büyük - tarihî - lideri Lenin, bu devrimin ana karakteristiğini de açık ifadelerle işaret etmişti: **Burjuva Demokratik Devrim'ler, «Sovyetler» gibi mahallî yığın müesseseleri oluştururlar. Bu müesseseler, o devrimin evrensel karakterini teşkil eder... Çünkü yığınlar ancak mahallî meclislerde temsil edilebilirler.. Çünkü ezilen yığınların temsilcileri, - sınıf karakterlerini kaybetmeden - ancak mahallî meclislerde, kendilerini oldukları gibi ortaya koyabilirler.**

Demokratik Devrim'lerden, feodal oligarşi veya monarşi'lerin hakim olduğu merkezî iktidarlara karşı yapılanı, «komünler (belediyeler)» müessesesini doğuran yığın hareketleri ile başlamıştı.

Burjuvazinin büyük güce kavuştuğu bir merkezî iktidara karşı yapılan ilk «Burjuva Demokratik Devrim» de «Sovyetler (Şûrâlar)» müessesesini doğuran yığın hareketleri ile başlamıştı.

Bugün ise, burjuvazinin merkezî iktidarlara iyice oturmuş olduğu bir dönem yaşıyoruz. Bu dönemde toplu tahrip vasıtalarının gelişmesi ile beraber, bir sosyalist devlet de, emperyalist zirvenin saldırganlığına kar-

şı caydırıcı bir rol oynayabilecek güce ulaşmıştır. Bu durum, yığın hareketlerinin olağan gelişim süreci içinde bir «büyük harb» faktörünü ortadan kaldırmış ve bunun tesbiti ile de bir Detent Politikası yürürlüğe girmiştir. İşte bu politikanın ışığında bugün pek çok kapitalist ülkede, büyük emekçi yığınlarının katıldığı, bir tarihî yığın hareketi doğmuştur: «İşgal-Boykot»... Bu hareketler, oluşturacağı müessesenin şeklini, evrensel çapta açıkça ortaya koymuştur. Mesela 1969 yılında Türkiye'de, Alpagut linyit işçilerinin verdiği örneği, 1973 yılında Fransa'daki bir saat fabrikasının işçileri aynen tekrarlamıştır...*

Demek ki işçiler, çalıştıkları işyerlerinde, - üretim birimlerinde - karar ve icra yetkisine sahip olacak işyeri müesseseleri oluşturmaktadırlar. Bu hareketleri, topraksız köylüler ve hatta küçük memurlar bile taklit etmektedirler.

Türkiye bugün - komedi şeklinde de olsa - Burjuva Sosyal Devrim'ini yapmış bir ülkedir. Burjuva Sosyal Devrimi'nin, Demokratik Devrim aşaması Milli Kurtuluş Harekâtı dönemlerini kapsar. Bu dönemlerin başında, mahallî - silahlı - yığın ayaklanmaları (daha çok köylü) olduğu gibi, bu hareketler merkeze bağlandığı zaman bile TBMM'de «Belediyeler» müessesesi şeklinde sosyal düzenlemeler önerilmişti. sonradan bu «Belediyeler» müessesesi, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki şekliyle, «Şehremânetleri»nin yerini almıştır.

Bugün Türkiye'de, evrensel Burjuva Sosyal Devrimi'nin getirmiş olduğu, hemen bütün müesseseleri görmek mümkündür. Ve de bugün Türkiye'de merkezî iktidarı elinde tutan bir burjuva sınıfı vardır. Bu burjuva sınıfının cılız ve dışa bağımlı olması, izâfî bir değerlendirmedir. Ona bakarsak, mesela bir F. Almanya burjuvazisini de, Amerikan burjuvazisine nazaran cılız ve bağımlı diye, burjuvadan saymamak ve Sosyal Dev-

(*) 1969 yılında Alpagut Linyit İşletmesinin işçileri, patron ve sendikalarla uyuşmazlığa düşerek, işletmeyi işgal etmişler ve epeyce birikmiş olan alacaklarını çıkarabilmek için kendi yönetimlerinde çalışmışlardı.

Bir ay kadar devam eden bu pratikte Alpagut işçileri dünyaya — devrimler tarihine altın harflerle yazılacak değerde — bir örnek göstermişlerdi.

Daha sonra «Alpagut Olayı», bir tiyatro eseri olarak, devrimci edebiyatımıza girdi; ve pek çok yerde bu oyun, devrimci bir sanat eseri olarak gösterildi.

Ama her nedense (!), adsız kahraman Alpagut İşçileri'nin, yarınki «Büyük Türkiye» İşçi Sınıfı'na armağanı olan bu değerli eseri, henüz bir «Bayrak» haline gelemedi.

Pek doğaldır ki, ortada tam tekmil ictima halinde bulunan ve birçok provokasyon hareketini bayraklaştıran, kalpazanlar güruhu dağıtılmadıkça bu «Bayrak» yükseltilemez.

rimini geç - ve Fransa'yı İngiltere'yi taklit ederek - yaptı diye de «küçük burjuva radikal atılımı» saymak mümkündür.

Burjuvazinin bağımlılığı, enternasyonalist karakterinden dolayı gayet doğaldır. Diğer ulusların daha güçlü burjuvası var diye, bizimki onların yanında cılız kalıyor ve ona bağlanıyor diye, intikamcı, sekter, radikal ve kısa yolcu bir devrim anlayışına saplanmak, herhalde şoven duygulardan ileri gelmektedir. Ve bundan dolayıdır ki, bilmemkaçıncı milli kurtuluş savaşını düşleyen küçük burjuvaların, - herşeyi birdenbire devletleştiriveren, ülkeyi kapitalist dünyadan birdenbire tecrit ediveren - radikal sol tezleri, ortalığı kaplamaktadır.

Halbuki, kapitalist dünyanın - kıyısında da olsa - içinde bulunan ülkemiz, - bir bütün olarak - birdenbire bu dünyadan koparılıverecek kadar, - nüfus ve arazi olarak - küçük bir kütle değildir. Böyle bir kütle kapitalist dünyadan ancak, Burjuva Demokratik Devrimi'ni yapıp, muayyen bir Burjuva Demokratik Aşama'da piştikten sonra, - ve de belki diğer bazı ülkelerle beraber, bir blok olarak - ayrılabilir.*

Bunun aksini düşünen nevzuhur, zıpçıktı sosyalist kadrolar, Osmanlı kurnazlığının geleneksel «Denge Politikası»nın piyonlarıdır. Onlar, kraldan çok kralcı kesilip, el bilmemnesi ile yapacakları devrimi(!) düşlerken bol keseden atarlar ama o güvendikleri ekonominin, bu âtıl yükü (bu büyük rezistansı), karşı devrime yolaçmadan kaldırıp kaldıramayacağının hesabını yapmazlar. Yapamazlar da... Çünkü onlar, yalnızca, hakim zümrenin - sıkıştıkça - güçlü bir sosyalist devletin politik sempatisini kazanmak için kullandığı «göstermelik»lerdir.

Ancak bu yutturmaca artık bütün dünyaca anlaşılmıştır. Artık Türkiye bütünlük içinde, tek bir Devlet aracıyla yönetilecekse, her siyasi çizgi, gerçek - prensip sahibi - temsilcileri tarafından temsil edilecektir. Her siyasi partinin «prensipal politika»sı olacaktır. Yani - bunlar demektir ki - Türkiye bir «Hukuk Devleti»ne sahip olacaktır.

Halbuki şimdi ortada açıkça bir «Polis Devleti» vardır. Ve bizdeki politik çizgiler, değişik «politik üniforma»lar giymiş polis görevlileri ta-

(*) Ülkedeki yabancı sermayeye «teminat» yönetmelikleri yayınlamak durumunda kalan Portekiz radikalleri, programlarına «Devletleştirme Fetişi» kazımış bulunan bütün sosyalist etiketli partilerimize ve bütün radikal solcularımıza ibret olmalıdır... «Türkiye'de Sosyalizmin tarihine bağlıyız» demek, eski partilerin programlarında teamül haline gelmiş klişeleri aynen almak demek değildir... Yığın hareketlerinin işaret ettiği sosyalizasyonu fiilen onaylamadan merkezî iktidara gelebilecek (tabii ki darbe ile) bir sosyalist etiketli kadro, ancak «Nasyonal Sosyalizm» yapar.

rafından temsil edilmektedir. Onun için bizde, dünyanın hiçbir ülkesinde kırılamayan «oportünizm» rekorları tesis edilmektedir.

Polis Devleti, ülkede, okumuşlar - aydınlar - arasında devamlı bir «menfî seleksiyon»a sebep olmaktadır. Siyasi karakter gösteren hatta herhangi bir konuda karakter gösteren şahsiyetlere karşı - çağ dışı yöntemlerle (meselâ ekonomik ambargo yaparak, aç bırakarak) - uygulanan «iğdiş etme operasyonu», bu memlekete hiç bir fayda vermez. Kitleleri bütünleştiren «aydın» faktöründen mahrum ülkeler, parçalanmaya mahkûmdur. Ülkenin «bütünlük zevahiri»ni zorla korumaya çalışıp idare-i maslahatta bulunan zümrelerin ise kaçınılmaz kaderi yurt dışına sürülmektir. (Sultan Vahdettin'in âkibeti)

*

Kapitalist dünyada bugün kolgezen, Burjuva Demokratik Devrim'lere gebe yığın hareketleri, işyerlerinde yapılan işgal-boykot hareketleridir.

Bu yığın hareketlerinin getireceği yığın müessesesinin şekli bütün dünyada, bilimsel platformda tartışılmaya başlanmış ve bir çok devrimci grup ve partiler bu hareketlerin müdafii olmuşlardır.

Bu hareketler yalnız USA'da savunucu bulamamakta ve dünya çapında bu hareketlere karşı mücadele eden ICLC, Troçkist ve Maoist örgütlerin de USA'nın kapitalist diktatörleri tarafından beslendiği bilinmektedir.

Türkiye'de işgal-boykot hareketleri, sekiz-dokuz yıldır devam etmektedir; ve şiddetini gittikçe arttırmaktadır.

Bugün yine pek çok işyerinde sendikalara rağmen işçiler boykot yapmaktadırlar. Şaşkına dönmüş sendikacılar Bâbıâli sosyalistleri, Bâbıâli basını istedikleri kadar bu boykotları «sendika seçme özgürlüğünü amaçlayan direnişler» şeklinde yorumlamaya çalışsınlar... Bu boykotların bir kısmı sendikalizm ile çözümü mümkün olmayan, meselâ bir işçinin işten çıkarılmasını protesto mahiyetinde yapılan boykotlardır.

Hâkim sınıfın gerici yayın organları, «işgal-boykot» hareketlerini aynı adlarla manşetlerde protesto ederlerken, dünya görüşlerinin iç mantığına sığmayan bu hareketleri - bilimselden, hukuksala giden bir sıra ile - «spontane», «zuhûrât», veya «kışkırtma mahsûlü» olarak damgalamakta ve böylece bu hareketlerin gerçekliğini «yoksayarak», yoketmek fiiline, «teröre» zemin hazırlamaktadırlar

Aynı yayın organları bu yığın hareketlerinin müsebbibi olarak CHP'yi göstermektedirler. Bu şekilde, merkezî iktidarı elinde tutan, hâkim sınıfın en gerici kanadı, demek istemektedir ki: Şu anda «Hukuk Devleti» anlayışına sahip çıkan ve savunan - izafi ilerici - CHP, karşımızda bir muhalefet barajı yapmasa, biz bu hareketleri de - terörle - ezmesini bi-

liriz!... Ama böyle bir hareket, çözüm yolu değilmiş, zorla bastırılan bir yığın potansiyeli, bölücü akımlara kanalize olurmuş, onların umurunda değildir; onlar «vatanın selâmeti»nden de «gayr-i mesûl»dürler.

Diğer taraftan ömrünün sonuna yaklaştığı için «kudurmuş manda» misali azgınlaşmış bir «gerici güçler cephesi» ne olur olmaz meydan okuyarak «sol çocukluk» yapanlar, düşünmelidirler ki: «Manda» hesabına çalışan ajan provokatörlerin kışkırtmalarına uyup, şımarıklıklarını daha da arttırarak, arada tahtaperde görevi yapan bir CHP'yi de yıpratırlarsa «manda» kontrolden çıkabilir. Bu durumda, «kudurmuş manda»yı zaptetmek her babayiğitin, hele çoluk çocuğun hiç harcı değildir... Ve de bir «kudurmuş manda», son sürat üzerinize doğru gelirken, ona karşı yaşlı gözlerle «insan hakları beyannamesi»nden parçalar okumak hiç bir fayda vermez... Bunun fayda vermeyeceği, yakın geçmişte 1971-72 terör döneminde, mahkeme zabıtlarına geçmiş bulunan, «hak, hukuk, insanlık» temaları işleyen savunmalardan ve hükümlerden anlaşılabilir... Bilinçli bir - marxist - devrimci hiç bir zaman liberal burjuva beyannamesini - hele bir «kudurmuş manda»ya karşı - okumak mustarlığına ve komikliğine düşmemelidir.

Türkiye bugün «Burjuva Demokratik Devrim» sath-ı mailine girmiştir.

Burjuva Demokratik Devrimi doğuracak olan hareketler, «işgal-boykot» yığın hareketleridir.

Burjuva Demokratik Devrim, «İşyeri Konseyleri» müessesesinin kurulması ile gerçekleşmiş ve bu şekilde Türkiye Burjuva Demokratik Aşamaya girmiş olacaktır.

İşçilerin sosyalist, sosyalistlerin de işçi olabileceği (*) «Burjuva Demokratik Aşama»da, kendi bilincine varmış işçi sınıfı, merkezî iktidar için mücadele edebilecek partisini oluşturacaktır.

Bu aşamadan önce, işçilikten uzak, üretim başında olmayan (en yaygın el emeği anlamında) kişilerden oluşan ve kendilerine sosyalist veya devrimci filân diyen kadroların - kendi teorik, stratejik görüşlerinden vazgeçmeksizin - taktik olarak yapacakları yegâne müsbet iş, işgal-boykot yığın hareketlerini savunmaktır.

Bu «en geniş yığın hareketinin savunulması» eylemi için de taktik fikir birliğine yanaşmayan sosyalist aydın kulüpleri, Burjuva Demokratik Devrim'de işçiler tarafından - tabandan - kurulacak gerçek parti yanında yaşama hakkına bile sahip olamayacaklardır.

(*) Çünkü işçi almak ve çıkarmak yine işçilerin —İşyeri Konseylerinin— görevi olacaktır.

Her halükârda, ilerde işçi sınıfı partisine kabul edilebilecek uzak görüşlü aydınlar, ancak bugün yukarıda işaret edilen «müsbet iş»i yapanlar olacaktır.

İŞYERİ KONSEYLERİ HAKKINDA BİR YAKLAŞIM VEYA ÇERÇEVE ÖNERİ

İşyeri Konseylerinin yapısı ve fonksiyonu - merkezî iktidar organlarının işlevlerine göre - o şekilde düzenlenmelidir ki :

A) İşçiler, işyerinde - beraber çalışacakları - arkadaşlarının işe alınması ve işten çıkarılması konularında, kendileri karar verebilmelidirler.

B) İşçiler, işyerinde, merkezî plânlamanın tesbit ettiği «kâr hadleri» ve «asgari ücret» limitlerini kontrol etmeli ve bu limitler arasında, kâra göre ücret tesbiti sorununda söz hakkına sahip olmalıdırlar.

Yani piyasada fiat istikrarını sağlayacak bir «mâliyet kontrolu» mekanizmasına aktif olarak katılmalıdırlar; çünkü işçiler aynı zamanda, - ülkedeki - en büyük tüketici kitlesini teşkil ederler.

C) İşçilerin, işyeri ile ilgili olarak Devletin sağladığı her imkânda ve işyerinin üretimi için yaptığı her «teşvik»de hakları, alacakları vardır: İşyeri için Devlet tarafından sağlanan yatırım kolaylıkları ve üretim için yapılan vergi ve gümrük iadeleri v.b. (meselâ krediler de), - kamu yararı gözetilerek - o üretimin yapılmasını veya arttırılmasını teşvik gayesi gütmektedir... En azından, böyle bir yorum bugünkü anayasaya uygundur.

O halde yatırılan ve dönen sermayenin, Devlet teşvikleri ile karşılanmış bulunan kısmının tüm tasarrufuna doğrudan doğruya belli bir oran dahilinde o işyerinde çalışan işçiler de ortak olmalıdırlar.

Ancak merkezî iktidar ve Devletin özü «Kapitalist Burjuva» karakterini muhafaza ettiğinden (İşyeri Konseyleri fiilen kurulduğu halde de), söz konusu «Devlet teşvikleri», aynı zamanda kapitalistlerin - burjuva felsefesinin «kamu yararı» anlayışına göre -, «müteşebbis»lik vasıflarını geliştirmek gayesi güder.

Bundan dolayı, Devlet yardımlarının sağladığı çıkarların bölüşümünde, işyeri konseylerinin kararlarına karşı patronların - bu bölüşümü kaldırıcı yönde - bir «veto» hakkı doğmaktadır.

Ancak bu «veto» hakkı, işçilerin «temel sınıf çıkarları» ile çelişmemesi için şöyle bir gerek şarta bağlanmalıdır: Devletin bir işyeri için

«teşvik», «destek» veya «kolaylık» adları ile yaptığı yardımlardan sağlanan tüm tasarruf, işyeri konseyinin gözetimi altında, - aynen - herhangi bir yatırım projesine kaynak olarak gösterilmek suretiyle, patron tarafından kullanılabilir.

Yukarıdaki çerçeve, yerli ve yabancı sermayeye (işçi çalıştıran, yatırılmış sermaye değerindeki toprak v.b.lere de) kolayca adapte edilebilir.

Yukarıdaki çerçeve ezilen yığınların işgal-boykot atılımlarından, - aşamacılığını yitirmiş bir hâkim sınıfın derin ve çözümsüz çelişkilerini gizleyen yutturmacalarına ortak olamayan - devrimci aydınların bilincine aksetmiş bir «oluşum» veya bir «yakın geleceğe yaklaşım» eskizidir.

Devlet eliyle kapitalist yetiştirildiğinden yakınan ve bunu önlemek için - devleti ele geçirmek üzere - idealistçe plânlar yapıp kadrolar oluşturan, dolayısiyle yığınların hakkını, devleti ele geçirmiş iyi niyetli(!) - sosyalist etiketli - bir kadronun vereceğini vaazeden küçük burjuva kafası, yukarıdaki «yığınların önerisi»ni kavramakta çok güçlük çeker...

Yukarıdaki eskizden daha somut olarak anlaşılabilir ki :

Burjuvazinin Sosyal Devrimi, başlangıçta, aynı zamanda bir Demokratik Devrimdir. Ancak bu, Feodal Oligarşi veya Monarşiye karşı yapılan bir Demokratik Devrimdir.

Burjuvazi, sınıf hayatının bu ilk Demokratik Devriminde başı çekerken, aşamacılığına güvenerek, ittifak yaptığı, diğer yığın tabakalarına bol keseden vaatlerde bulunmuştur. Ama Sosyal Devrimi tamamlayıp merkezî iktidarı eline geçirerek diktasını kurmaya başlayınca bütün bu tatlı vaatlerini (hürriyet, adalet, musavat, uhuvet gibi) unutmuştur(!)

Bundan dolayı burjuvazinin bugünkü uygulaması (yönetimi), ilk dönemlerden kalma - yazılı belgelerdeki - temel prensiplerle daima çelişir. Bu gün yaptıkları - restore edilmiş veya yeniden gözden geçirilmiş - anayasalarda da göz boyamak için bazı - sulandırılmış - prensipler yer alır; ancak, pragmatik bir düşünceyle bugünkü anayasalarda bulunmasına göz yumulan bu «ideal» veya «nazarlık» prensipler, yalnızca, demokrasi zevahirini korumakla görevli «çok partili» burjuva politikacıları için «fikrî tartışma(!)» görünümü yaratacak bir «demagoji» malzemesi yerine geçer. Fakat aynı zamanda bu prensipler, - uygulama ile derin çelişkiye düştüğü anda doğan - yığın atılımlarının bir sözcüsü tarafından, burjuvazinin suratına çarpılıverir...

Bu durumda - bu kadar açık bir «suçüstü!» durumunda - güçlü bir dış müdahale olmadığı taktirde «Burjuva Demokratik Devrim» kaçınılmazdır.

Burjuvazinin, hayatında gördüğü bu ikinci Demokratik Devrim, - başta işçi kesimi olmak üzere - ezilen yığınlarca - dikta yönetimini yıkmak üzere - uyguladığı dikta yönetimin aracı olan merkezi iktidarına karşı yapılır.

Bu devrimin bir amacı, burjuvaziyi, ilk zamanlarda vazettiği prensiplerine uymaya zorlamaktır. Bu amaç - aynı zamanda - pratikte, kapitalistleri - kalite farkı ile (yani sermayeleri, işletmeleri büyümüş, gelişmiş olarak) - yine manifaktür devrinin idealist, müteşebbis, çalışkan ve vatansever patronları haline sokmak demektir. Bu süreç, aynı zamanda, kapitalistlerin, lüks tüketim tırmanmasında manyaklaşmış, opsesyonlar içinde zorbalaşmış, tembel, asalak ve vatan haini, - iflâh olmaz - kesimini, likide ederek, halka yararlı olabilecek aydınları dejenerasyondan kurtarıp, sosyalizm sürecine hazırlamak demektir.

Burjuva Demokratik Aşama'da kapitalistler, ne kadar çok teşebbüste bulunur, yatırım yaparlarsa, o kadar fazla kazanırlar. Ama mevcut işletmelerinde, gittikçe arttırılan bir işçi sömürüsü ile ve buna paralel olarak piyasada serbest rekabet dışı kazanılmış, - monopol hakkı - spekülâtif değer farkına dayanan tüketici sömürüsü ile, servetlerini rahatça arttırıp, lüks tüketim faaliyetine(!) imkân bulamazlar.

«Burjuva Demokratik Devrim»den Kaçınma Yollarını Arayan «Aydın-Geçinir»ler Hakkında...

Burjuva Demokratik Devrim'den kaçınmak demek, yedek işsizler ordusunu gittikçe kalabalıklaştırmak demektir. Ama bu durumda da, kökü hemen emperyalizme bağlanan küçük burjuva ve lumpen ideolojilerinin doğuracağı anarşik ve bölücü akımlara katlanabilmek gerekir.

Üretim araçlarının, lâyık olunduğu seviyede, özgürce geliştirilmesini sağlayacak olan sosyal gelişimi - sosyal atılımları - zorla engelleyip, dışarıdan gelişmiş üretim araçları ithal eden bir ekonomi-politik anlayışı zorunlu olarak yukarıdaki açmaza düşer.

Bugünkü Türkiye'de, ortaçağ sosyal yapısını savunup, dışarıdan modern fabrikalar ithal etmeyi düşünen bir «kafa», «vatan hainliği»nden dolayı likide edilmezse, «gayr-i mesûl»lükten dolayı «tımarhane»ye konulmalıdır.

Bizdeki, skolastik mantığın açmazından kurtulamamış «aydın-geçinir»lerin, Tanzimat'tan beri devrimcilik, ilericilik anlayışlarını ifade

eden bir sloganları var: Halka inmek veya halka gitmek!... Veya halkı eğitmek filan...

Yani - onların anlayışına göre, - halkı pedagojik anlamda eğiterek, yani onlara - hakim zümreden icazetli -bazı şeyleri belleterek, sosyo - ekonomik ilerleme sağlanabilir.

Gerçek devrimleri yapmış, gerçek ilerlemeyi kaydetmiş toplumlardan görüyoruz ki, aşamacılığını yitirmiş, «toplum sözleşmesi»ni çiğnemeye başlamış ve baskı yöntemlerine başvurmakta olan bir hakim sınıftan, sınıfını tümden inkâr eden (moral, estetik, hukukî ve bilimsel olarak), negasyoner aydınlar çıkar... Aynı zamanda o toplumda yeni üretim biçimini belirleyecek ve varacağı sosyal aşamaya göre de, üretim araçlarının özgürce geliştirilmesini sağlayacak, yeni üretim güçlerini taşıyan yığın hareketleri - yığın atılımları - başgösterir. Gerçek devrimci aydınlar, hakim sınıfın, «bastırılması gereken zuhûrât» olarak gördüğü, bu yığın hareketlerini savunur; ve yeni üretim şeklini ortaya çıkaracak olan bu hareketlerin müesseseleşmesinde rehberlik ederler.

Bizde ise, yüzyıllarca monarşinin fetvacısı olmuş, medrese aydınları, gerçek sosyo-ekonomik gelişmeyi sağlayacak «yığın hareketleri»nin bastırılması için, merkezi iktidarın silâhlı gücüne fetva verir... Sonra da, merkezî otoritenin emri üzerine, gerçek ilerlemeyi yapmış olan memleketlerdeki, - yığın hareketlerinin oluşturduğu müesseleşmeyi -, sosyo - ekonomik toplum yapısını, klişe şeklinde tatbik etmek için «reform plânları» hazırlarlar.

İşte bizim - solda da görülen - bu skolastik kafalı, merkezî iktidarın emir kulu, iktidarsız olduğu kadar iktidara tapan, doğru bildiğini savunmak - başkaldırmak - nedir bilmeyen, iğdiş edilmiş ve daima halka ihanetle görevli «aydın-geçinir»lerimizin, yaptıkları en büyük devrimler(!) bile «vatan bölücülüğü»nden başka bir netice vermemiştir.

Mesela bunların Fransa'da belledikleri «Türkçülük» doktrini, Birinci Dünya Harbi sonunda Fransa «manda»sına sığınacak olan Şam Vilâyetinde (şimdiki Suriye), «Arapçılık» doktrinini doğurmuştur.

1920'lerde - pratik mücadele içinde pişmiş bir lider olan - Atatürk, bu «vatan kurtaran aslan»ların elinden, bugünkü vatanı zar zor kurtarmıştır.

Şayet bugün de, gündemdeki Demokratik Devrim zorla bastırılır ve bu «vatan kurtaran aslan»ların reform(!) plânları, uygulama imkânına kavuşursa yarın, bugünkü vatanın da ufak bir parçasını kurtaracak(!) bir büyük milli kahramana(!) ihtiyaç olacaktır.

Tarihî gelişime ayak uyduramamak, tarihî dönemeçleri zamanında alamamak vatanları böler, halkları dağıtır...

«TEKDÜNYA» VE TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ

Birinci sayısının tarihi 10 Ekim 1947. «Şimdilik cuma ve salı günleri çıkar.» İlk sahifede, çerçeve içinde, Atatürk, İnönü ve Mareşal Fevzi Çakmak'ın birarada resimleri göze çarpıyor.

Tekdünya'nın sunduğu sosyalizm, bir yandan Atatürk'ü ilham kaynağı olarak alıyor, öte yandan, Kur'andaki kardeşlik temeline dayanmayı da unutmuyordu. Kur'an-ı Kerim'in âyetleri ölmez hakikatlerdi: İnnemel mü'minune ihvetün. Teavenu alelbirri vettakvâ. Kur'an-ı Kerim'deki âyetlerin tefsiri şöyle veriliyor: Müşterek îman sahipleri kardeştir. Kardeş olanlar yekdiğerine mutlak surette yardım vazifesiyle mükelleftirler.

Binaenaleyh: Millî ve sosyal bağlarımızın, hiçbir kemirme ile kopmayacak derecede sağlam olması, sınıfsız, imtiyazsız sosyetemizin temeli, bilcümle sosyal ef'al ve harekâtımızın tek teminatıdır.

⁂

Tekdünya'da eski Türk Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı, ve, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Muvakkat İdare Kurulu Âzâsı Sabit Şevki Seren **Maksat ve Gayemiz** başlıklı yazısında Partisinin başlıca amacını şöyle açıklamaktadır :

«Bugün Demokrasimizi daha ileriye, daha iyiye götürmek, inkişaf ettirmek yolunda aldığımız kararların, yaptığımız hamlelerin tabiî bir sonucu olarak engelsiz, zincirsiz bir basın özgürlüğü içinde vatan ve vatandaşlar hizmetinde yüklendiğimiz görev ve sorumluluğun ağırlığını müdrik olarak Cumhur Başkanımız İsmet İnönü'nün 12 Temmuz Beyannamelerinden, yekdiğerini tamamlıyan nutuklarından ve irşatlarından aldığımız ilhamla Ebedî Şefimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün açtığı nurlu yolda yürümek başlıca amacımızdır.

Henüz gerçek anlamı ve mâhiyeti pek çoklarımızca lâyıkı ile anlaşılamamış, hâtâlı iltibasları mücip olmuş, fakat zamanla en müthiş ve korkunç sanılan tehlikelere karşı biricik garanti ve yıkılmaz bir kal'e olduğu gerçeği hepimizi aydınlatacak (SOSYALİZM) in kendi bünyemize en uygun gelebileceğine inandığımız geniş, mûtedil, yapıcı, koruyucu ve toplayıcı prensiplerine, Esas Teşkilât Kanunumuz'un ruh ve mefadına sadık kalarak yüklendiğimiz Devlet hizmetimizi bir kere daha basın alanındaki hizmetimizle tekrar sürdürmeğe karar vermiş bulunuyoruz...

İktidardaki C.H.P. Hükümetinin Prensiplerimize uygun, işçi yurtdaşların faydasına her türlü teşebbüs ve hareketlerini desteklemek bu

husustaki fikirleri yaymak, işçi yurttaşlarımızın, ıstırap ve şikâyetlerini yansıtmak istiyoruz...

Dış politikada (Yurtta sulh cihanda sulh), temel siyasetimize dayanarak **(tek dünya - tek devlet - her şey insanlık için)** gayelerile bütün dünyayı sarsan, bütün beşeriyeti yakıp kavuran, insan zekâ ve kabiliyetinin yarattığı bütün medeniyet eserlerini yıkan, mah'v ve harap eden ve edecek olan savaşlara, haksızlıklara, sömürüye son verilerek bu uğurda harcanan (insan) emek ve servetinin gene (insan) iyiliğine, hayrına, sağlık ve mutluluğuna, ıstıraplarının dindirilmesine ayrılmasını istiyoruz.

Bütün dünyanın yükünü omuzlarında taşıyan, çoğunluğu meydana getiren, emeklerinden başka dayanakları bunlunmayan dünya işçi yığınının, dolayısile kafa, kol ve toprak işçisi vatandaşlarımızın acıklı durumlarile yakından ilgilenerek, bir an önce refah ve mutluluğa kavuşturulmaları; açlık ve sefaletin yarattığı acıların dindirilerek (insan) olarak yaşamalarının sağlanması lüzumunun, dünya barış ve emniyetinin **tek anahtarı**; Devletler ve uluslar arası iş birliğinin **tek garantisi** olduğu gerçeğine inanıyoruz.»

*

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Beyannamesi

Yeni kurulan bu partinin bildirişinde şu satırlar okunuyor:

«Sosyalizm'in, kendi Millî bünyemize en uygun gelebileceğine inandığımız, geniş, mutedil, yapıcı, koruyucu ve toplayıcı prensiplerinin ışığı altında, vatandaşlarımızın hâl ve istikbâlini, say' ile sermaye mücadelesinde Devletle münasebetlerinde karşılıklı hak ve vazifelerin ve menfaatlerini emniyet altına almak birini diğerine istismar ettirmemek birbirinin zıddı ve can düşmanı değil mütemmimi ve ayrılmaz birer parçası olduğunu fiilen göstermek; vatandaş için, vatandaş tarafından kurulmuş Devleti vatandaşa hâdim kılmak; çalışan ve ekseriyeti teşkil eden, emeklerinden başka, mesnetleri bulunmayan muazzam, fakat mustarip, kafa, kol ve toprak işçisi vatandaşların emeklerini kıymetlendirmek ve yaşama seviyelerini maddeten ve mânen yükseltmek, emekleri nispetinde insan olarak yaşamalarını sağlamak, sosyal adâleti tesis ve temin eylemek gayelerile, son yıllar içinde memleketimizde **hakikî demokrasiye** doğru ulaşmak için açılan nurlu yolda, **çok partili siyasal hayatımızda**, vazife ve mesuliyet yüklenmek cesaretini, (Türk Sosyalist İşçi Partisi olarak) kendimizde bulabilmiştik.

Bugünden itibaren henüz hakikî mânâsı ve mahiyeti pek çoklarımızca lâyıkıyle anlaşılmamış, hâtâlı iltibasları mucip olmuş, zamanla, en korkunç tehlikelerin yegâne garantisi, yıkılmaz kalesi olduğu haki-

kati hepimizi aydınlatacak olan (SOSYALİZM)in ruh ve prensiplerine sadakatle, inandığımız, memleketimiz için ulaşmak istediğimiz gayelerin bütün açıklık ve tafsilâtiyle ana hatlarının samimi bir ifadesi olan Proğramımızı ve Nizamnamemizi, bütün vatandaşların tetkik ve takdir nazarları önüne sererek (Türkiye Sosyalist İşçi Partisi) adiyle, millî ve vatanî vazifelerimizde devama karar vermiş bulunuyoruz.»

*

Proğramın 18. maddesi: «Mal ve mülk masuniyeti»(Her türlü emval ve emlâk emniyet altında olacak. İstimlâk gerekirse o andaki alım satım değeri peşinen ödenecek.)

20. maddesi: «Asgarî geçim ve yaşama hakkı» (Bir ailenin barınmasına yetecek meskeni, yaşama şartlarına uygun, lüzumu kadar ev eşyası, radyosu, otomobili v.b. olacak).

Not: «Hükümet ve mahkeme karariyle kapatılan yedi partiden biri de Türkiye Sosyalist İşçi Partisi idi.» (1)

«Şalcı Erim»e Methiye

«Şalcı Erim» diyorlar; eski bir şal hikâyesini hatırlıyarak, hürriyetin üstüne şal örteceğini sanıyorlar. Aldanıyorlar. Hayd Park'ın özlemini çeken Başvekil Erim, dünyanın en liberal adamıdır; ve, İngilteredeki demokrasiye hayrandır. Sınırsız düşünce, yazı ve söz özgürlüğünü ilân etmekte; Anayasa'nın bu maddesinin humması içinde sayıklamaktadır.

Abdülhamit II saltanatının Sansür Memurunu başımıza diker diye korkmayın, titremeyin! O kanlı devirde, Padişahın yufka yürekli bir Sansür Memuru vardı. Sultanın hoşuna gitmiyen ibareleri kaleminin ucuyla önceden siliverir; ve, böylece, - Engizitörlere taşçıkaran Bilirkişilerin raporlarile - kelimeler, zından mahkûmları gibi prangaya vurulmazdı. Hiç bir yazar, hiç bir yazı işleri müdürü, hiç bir editör, Maddî ve Manevî hiç bir zarar görmezdi. Göremezdi.

TSİP PARTİSİNİN MACERALARI

M. AÇIKSÖZ

Önceki sayfalarımızda TSİP Partisinin ilk kuruluşundaki (1947) amaçları ve programındaki vaadleri hakkında bilgi verdik.

Şimdiki Türkiye Sosyalist İşçi Partisi 1974 yılında «zuhûr» ettiği vakit kurucuları ve yöneticileri büyük bir yaygarayla Türkiye'de Sosyalizmin tarihine bağlı olduklarını ve bu tarihî akımın son temsilcileri olduklarını iddia eder ve bölük pörçük bazı eski sosyalist partiler programlarından örnekler sunarken hernedense(!) adını aldıkları partiden bahsetmemişlerdir.

Şayet bu yeni TSİP'in kurucuları iddia ettikleri gibi Türkiye'de sosyalizmin tarihi gelişiminin bugünkü temsilcileri idiyseler herşeyden önce bu tarihi çok iyi bilmeleri icap ederdi. Ve dolayısıyla da tarihimizden ismini aldıkları parti hakkında bir açıklamada bulunurlardı. Bu açıklama en azından 1974 TSİP'inin 1947 TSİP'ine organik olarak bağlı olup olmadığını belirliyecekti.

Ama şimdi TSİP oportünistlerinin «tarihî temsilci»lik kalpazanlığını itiraf etmeleri gerekiyor ...

1974 te kurulan TSİP Partisinin teorisyen kurucuları (Oya Baydar, Yalçın Yusufoğlu, Çağatay Anadol v.b.) Dr. Hikmet Kıvılcımlı doktrini(!) ile aktif politikaya atılmış kişilerdir. 1971 den önce Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın çıkardığı Sosyalist Gazetesi grubunun çekirdeği ile anlaşamadıklarından, «Parti» adında ayrı bir dergi çıkarmak zorunda kalmışlar ve 12 Mart Darbesi gelir gelmez «paydos» ediverdikleri için ancak iki sayı çıkarabildikleri bir dergide de yüksek entellektüel(!) kalitede Kıvılcımlıcılık satmaya uğraşmışlardı...

O dönemde bu yeni TSİP partisinin kurucularının pek çoğu da Kıvılcımlı doktrin(!)in «adsız neferleri» idi.

Dolayısiyle bu yeni kurulan TSİP Partisinin program ve tüzüğünün «Kıvılcımlı Doktrini» damgasını taşımaması imkansızdı.

Hatırlanacağı gibi bir seneye bile varmayan yakın geçmişe kadar, TSİP'in yayın organları İlke ve Kitle'de çarşaf çarşaf «Kıvılcımlı Doktrini» reklâmları yer almaktaydı.

O dönemde «Kıvılcımlı Doktrini»nin azılı anti-Sovyetik olduğunu bilen aklı başında sosyalist çevrelerce TSİP Partisinin karakteristiği ayan beyan ortada idi...

Ne var ki, «KATKI»nın da katıldığı büyük bir eleştiri kampanyası ile «Kıvılcımlı Doktrini» mahkûm edilerek, sahneden çekilmek zorunluluğunda kalınca, doktrin temelinden yoksun kalan TSİP Partisi bocalamaya başladı.

Kurulduktan çok kısa bir zaman sonra doktrini mahkûm edilen bir partinin normal olarak ayakta kalamaması gerekirdi. Ve en iyimser şartlarda, Parti içinde tabandan(!) gelecek sert eleştirilerle kurucu ve yöneticiler özeleştiriye ve istifaya zorlanırdı.

Fakat görülşü ki, tabanı olmayan TSİP Partisinin, «gizli güçler»e dayalı azılı kariyerist kurucu ve yöneticileri «yumuşak bir dönüş» ile, Kıvılcımlı Doktrinini ağza almamağa başladılar. Tüzük ve programlarında yerli yerinde duran «Kıvılcımlı yâveleri»ne rağmen yayın organlarında sekter doktrinler üstü, gayet müsamahalı, fakat kararlı(!) tavırlar takınarak bütün «işçi sınıfı sosyalistleri»ni Partilerine çağırmaya başladılar.

Bu noktada onlara verilen karakteristik «Geniş cepheci, ilkesiz birlik partisi» idi...

Ama TSİP'in karakter değişimleri bu noktada da durmadı... İki - üç ay sonra çizdikleri üçüncü yeni bir rota ile, ilk rotalarından (anti-Sovyetik), yüzseksen derece farklı bir yöne girip, kraldan çok kralcı kesildiler...

Görülüyor ki, TSİP kurucu ve yöneticileri, «oportünizm» tarihinde eşsiz bir «mevki»ye hak kazanmışlardır.

Oportünizm ötesi bir misyona sahip oldukları açıkça görülen TSİP yöneticileri, bir yıldan az bir zaman içinde iki defa «yumuşak dönüş» yaparak, çıkış yönlerine tam ters düşen bir rotaya girdikten sonra bile istifayı düşünmemektedirler. Çünkü İlke Dergisi'nin Temmuz-Ağustos sayısından anlaşıldığına göre 25 - 30 Ekim tarihleri arasında yapılacak olan I. Kongrelerinde «Partinin Program ve Tüzüğü konusunda eleştiriler ve öneriler de gündeme gelecek»miş!...

Bu zorunluluk muhakkak ki, Program ve Tüzükte yazılı «yâveler» ile Particiğin şimdiki «Sovyetçi» politikasının çelişmesinden doğmaktadır...

Dünya sosyalizm tarihi, bir yıl içinde, tüzük ve programının dayandığı temel ilkelere taban tabana zıt bir politika izlemek zorunda kalan ve de böyle bir antagonizmayı «eleştiriler ve öneriler» ile çözmeyi(!) kararlaştıran(!) bu derece oportünist bir başka parti kaydetmemiştir.

NOT : TSİP Partisinin misyonu, olsa olsa günlük politika çığırtkanlığında, «Mao»cuların şirretliğini dengeleyecek bir «Sovyetçi»lik yaygarası oluşturmaktır.

TSİP Partisinin, en çok, herkesin ne mal olduklarını bildiği - ve bir parti tabelasına sahip olmayan - «Maocu»ları muhatap almaları da, misyonuna uyan bir «kayıkçı döğüşü»nü gözler önüne sermektedir.

BÖRKLÜCE'NİN TÜRK SOSYALİSTLERİNE ÖĞÜTLERİ

Mustafa Börklüce'nin **«Türk Sosyalistlerine Öğütlerim»** başlıklı yazısı **Gerçek**'te yayınlanmıştı(*).

Gerçek: Haftalık, Sosyalist, Siyasî Gazete idi. Kurucusu ve Başmuharriri Esat Âdil Müstecâbî.

Mustafa Börklüce'nin bu yazıda ileri sürdüğü fikirler şöyle özetlenebilir:

1) Uygarlık yolunda yürüyen toplumların aştıkları konakları, memleketimiz, iç şartların yarattığı engeller yüzünden, aynı hızla geçememiş ve geri kalmıştır.

2) Görevimiz nedir? İleri memleketlerin geçirdikleri safhaları gözönünde tutmak; bundan faydalanmak; ve onların örneksiz olarak geçtikleri kavislerin ve zikzagların tıpatıp tekrarlanmaması. Boşuna oyalanmamak; iç durumumuzun gelişme zorunluluğuna göre, kestirme yoldan yürümek.

3) Belli sınıfın bilinçli elemanlarından meydana gelen Parti, temsil ettiği sınıfın çıkarlarını korur ve politikasını yürütür. Geniş halk yığınlarını kendine çekemezse Parti sayılmaz. Normal bir Parti gücünü geniş yığınlardan alır. Parti yığınların işini normal yoldan yürütürse görevini yapar. Grupçuk olarak soyut duruma düşerse, grubun elemanları birbirlerini kemirirler; gerçekler unutulur; grup iç tezatlar içinde körleşir; siyasî ihtiras yüzünden zıvanadan çıkar; sınıf bilincini kaybeder; kudurmuşcasına çevresine saldırır; iftiralar, yalanlar içinde yuvarlanır; dejenere olur, çürür. Gerçek anlaşılıp, grup - yığın tarafından - likide edilir ama, büyük zararlar meydana çıkar.

4) Sosyalist Partisinin ana çizgileri şunlardır:

a) Örgüt sistemi aşağıdan yukarıyadır; b) Demokratik merkeziyetçidir.

Parti, yığının malıdır. Herkes, Parti içinde, sorumludur. Merkez, - Kongreden aldığı direktifleri - uygulamakla yükümlü bir icra organıdır. Parti üyeleri meseleleri incelemekte ve tartışmakta serbesttir.

Parti merkeziyetçidir; ve partide bilinçli disiplin esastır. Grupçuluk partiyi içinden yıkar ve ihanetlere yol açar.

*

Yazıyı aynen aktaralım:

«Parti, şüphesiz ki, cemiyetin içinden fışkıran bir organizasyondur. Fakat çeşitli partilerin meydana gelişi, sosyal ekonomik şartların yarattığı bir netice olduğuna göre, onların kaynaklarını tesbit etmek lazımdır: İçinde yaşadığımız cemiyet tabiatın bir parçasıdır. O da tabi-

atın çizdiği umumi kanunların çerçevesi içinde gelişme seyrine bağlı bir varlıktır. Çünkü, kâinatta asıl ve mutlak olan biricik hakikat, durmadan hareket ve basitten mürekkebe bir akışdır. Bu mutlak durumun karşısında, her kemmiyet ve keyfiyet nisbî ve gelip geçicidir. Cemiyet de aynı kanuna bağlı seyrini yaparken, tarih boyunca, boğum, boğum merhaleler aşmış, çeşitli safhalar geçirmiştir. Bu medeniyet yolunun üstünden yürüyen muhtelif cemiyetlerin aştıkları konak yerlerini, bizim memleketimiz, iç şartlarının yarattığı engeller yüzünden aynı hızla geçememiş, geri kalmıştır.

Belli başlı cemiyetlerin bugün ulaşmış oldukları merhale karşısında bize düşen vazife; bu memleketlerin medeniyet yolunda geçirdikleri safahât, doküman olarak gözlerimizin önüne serilmiştir. Bundan azâmi şekilde faydalanıp, onların örneksiz olarak çiğ yoldan yürürken, dolaştıkları kavisleri, yaptıkları zikzakları aynen tekrarlamamaktır. Bu karışık durumda lüzumsuz oyalamalar yapmayıp, iç durumumuzun tekâmül zaruretini göz önünde tutarak tekâmülü teşci edecek kestirme yolu bulmak zorundayız. Bu umumi tablo karşısında cemiyetin bütün fertlerini bir fikir etrafında toplamak kâbil değildir. Çünkü cemiyet, bünyesinde insanları sosyal ekonomik şartların yarattığı zaruret yüzünden kategorilere ayırmıştır. Bunlar yapılan istihsal gerçeği üzerinde beliren istihsal münasebetlerinin doğurduğu sınıflardır. Ayrı ayrı menfaat taşıdıkları için, birbirlerinden başka da görüşlere sahiptirler. Binaenaleyh bu çeşitli görüşlerdir ki, cemiyetin yürüyüşüne kendi menfaatlerine uygun istikamet vermek isterler. İşte parti, muayyen sınıfın şuurlu elemanlarından teşekkül etmiş, temsil ettiği sınıfın menfaatlerini koruyup siyasetini yürüten bir varlıktır. Her ne sebeple olursa olsun cemiyet içinde sınıfının menfaatlerini ve siyasetlerini güdemeyip, geniş halk kitlelerini kendine çekemezse o partinin varlığı ile yokluğu aynı şeydir. Bir isimden ibaret köksüz bir grupçuktur. Bütün yaptıkları yapmacık ve yaygaradan ibarettir. Çünkü, normal bir parti kuvvetini, hızını temsil ettiği geniş kitleden alır ve başından aşan işlerin hayata geçirilmesi uğrunda mücadele yolunu tutar. Fakat kitle ile münasebet tesis edemeyen gurup, cemiyet içinde şu duruma sürüklenmek mecburiyetindedir: Birbirinin üstüne konmuş değirmen taşları, aralarında akan buğdayı, öğütür, un haline getirirse vazifelerini yapmış olurlar. Buğdayı gelmeyen değirmen taşları şüphesiz ki, birbirini yer. Parti de böyledir. Kitlenin işlerini normal yoldan yürütürse hakkile vazifesini yapar. Yok gurupçuk olarak, mücerret vaziyette kalırsa, tıpkı değirmen taşları gibi gurubun elemanları birbirlerini kemirirler. Realite bir tarafta unutulur. Gurup iç tezatlar

içinde, körleşir. Sadece siyasi hırs yüzünden zıvanadan çıkar, sınıf şuurunu kaybeder. Kuduz hastalığına tutulmuş gibi etrafına saldırır. Çeşitli iftiralar, eşine raslanmamış yalanlar içinde yuvarlanır. Nihayet gurup, tarihin seyri içinde dejenere olup çürümeye mahkûmdur. Ama hakikat davanın asıl sahibi olan kitle tarafından anlaşılıp, gurup tasfiye edilinceye kadar büyük zararlar verir. Fakat zararın neresinden dönülürse kârdır. demekten başka çare yoktur.

Partilerin sosyal kaynaklarını ortaya koyduktan sonra, diğer partileri bu noktada saflarına bırakıp, işçi, köylü, küçük, orta esnafın sınıf tezatlarından doğan menfaat ve görüş birliğini temsil edecek Sosyalist Partisinin anahtarını çizelim:

1 — Sosyalist Partisinin teşkilât sistemi aşağıdan yukarıya yürür.

2 — Sosyalist Partisi demokratik merkeziyetçidir.

Demokratiktir: çünkü Parti hiç bir ferdin, grupun, kliğin has malı değildir. Düpedüz kitlenin malıdır. Kimse onu istediği gibi kullanamaz. Hiç kimse parti dahilinde sorumsuz değildir. İstenildiği zaman hesap vermeğe mecburdur. Zaten hakikî ve samimî bir merkez yukarıda gösterildiği gibi Kongreden aldığı direktifleri tatbike memur bir icra organıdır. Partinin her üyesi, bulunduğu kademede arkadaşlarıyla karşılıklı aynı hakka sahiptir. Her türlü meseleleri incelemekte, münakaşa alabildiğine serbesttir.

Merkeziyetçidir: Gündeme alınan meseleleri serbestçe inceleyip, münakaşa ettikten sonra çoğunlukla karar altına alınan maddeler her üye, her kademe tarafından olduğu gibi kabul edilip bilâkaydüşart sıkı bir disiplin altında tatbikat sahasına geçirilir. Şuurlu disiplin esastır. Yani, «Gözlerimi kaparım, vazifemi yaparım» değil tam tersine gözlerimi dört açarım, vazifemi yaparım, formülü muteberdir. Grupçuluk, hizipçilik gibi fraksiyon hareketleri, Partiyi içinden yıkar ve çökertir. Bu gibi hareketler ve temayüller, ihanetlere yol açar:

Bu basit, fakat, basit olmakla beraber en doğru yolu çizen ana prensipleri; kendilerini dev aynasında görüp, Partinin potasında erimekten korkan, zavallı allâmeler için değil, saf ve temiz yürekli sosyalist vatandaşların her zaman, her yerde, müdafalarını yapmalarını candan dilediğim için yazdım.»

SOSYALİZM NEDİR?

B. NEBİL

Eski TİP'in kalbur üstü nazariyecilerinden bir sayın Prof. Sıkı Yönetim Mahkemesinde şahsını ve Partisinin görüşünü savunurken, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının **Sosyalizme açık** olduğunu ifade etti. Sosyalizme açık olan SOSYALİZM nasıl bir sosyalizmdi? Anayasanın gümrüğünden, kanunun kanadı altında, rahatça geçebilecek olan sosyalizm biçimi hangisiydi?

1908'in JAURÈS'Cİ SOSYALİZM mi? Yoksa, «düzen, otorite, millet» diyen 1933 ün néo-sosyalizmi mi? Néo-sosyalistler - bilindiği gibi - özgürlüğün ideal olarak kalmasını istemekle beraber, doğrudan doğruya düzen kavramından çıkarılan otorite kavramı önünde irkilmezler. Şu şartla ki, bu düzen Kollektivist olsun ve bu otorite meclis seçimlerile sağlansın.

Acaba, Anayasanın kapısından geçebilecek olanlar Léon Blum **tandanslı** sosyalistler midir? Yoksa Renaudel **tandanslı** sosyalistler mi? Bu kapıdan, kollarını sallıya sallıya geçecek olan kimdir?

Fransız Sosyalist Partisi Liderini, Paristeki 1933 Temmuz Kongresinde dehşete düşüren Montagnon Marguet ve sonunda hangi limanlara demir attığı bilinen, ünlü Marcel Déat mı? **Radikal sosyalistler mi?** Cumhuriyetçi sosyalistler mi? Prof. Bouglé'nin **Fransız Sosyalizmleri** adlı eserindeki sosyalizm biçimlerinden hangisi? Modern sosyalizmin müjdecilerinden hangisi?

Devlet Sosyalizmi demek istiyorsak hangi DEVLET SOSYALİZMİ? **Alman Devlet Sosyalizmi** mi? Santralize **Devlet sosyalizmi** mi? **Desantralize Devlet sosyalizmi** mi? Yahut ta, İsanın Doğuşundan önce 14 üncü yüzyılda karşılaştığımız Mısırdaki Devlet sosyalizmi mi?

Anayasanın kapılarını ardına kadar açtığı **Premarksist bir sosyalizm** olmasın?

Sosyalizmin bir variyetesini sunan Wermer Sombart **Alman sosyalizmi** nin programını uzun uzadıya açıklar ve sunar. Sombart, Almanlara, Alman kafasına özgü bir sosyalizm istiyor: Bir MİLLİ SOSYALİZM; NASYONAL-SOSYALİZM olmıyan bir MİLLİ SOSYALİZM.

Anayasamız acaba NASYONAL-SOSYALİZM teriminin çeşitli yorumlarından hangilerine kapalı, hangilerine açık?

Terimleri uluorta karıştırmamak ve MARKİZM le SOSYALİZMİ idantifiye etmemek gerektir, diyorlar. Bir SOSYALİST, İLMİ SOSYALİZM'in temelinde yatan kaynaklardan değilde başka kaynaklardan ilham alabilir, diyenler yokmudur? Böyle diyenlerin görüşü kabul edi-

lirse MARKSİZM'in SOSYALİZM le aynı sayılmaması ve kapıdan geçmemesi gerekir.

Acaba SOSYALİST HÜMANİZM'in geçip geçmiyeceği de tartışılacak mıdır?

Kapıdan serbestçe geçecek olan, Labour-Party lideri George Lansburıg ve Ernest Bevin gibi hatiplerile bir BRİTANYA SOSYALİZMİ midir? «Dinde tam bir spritüel doyuruculuk bulan» ve Tanrıyı şahsi bir dost olarak kabul eden Stafford Gripps'vâri şahsiyetler midir? Kısa sürede programını gerçekleştiren ve - adı aynı olmakla beraber Fransız Sosyalist Partisi ile kıyaslanamıyacak olan ve Belçika Sosyalist Partisi diye anılan Belçika İşçi ve Cumhuriyetçi Partisi mi? Emile Vandervelde mi? Monarşinin direkleri durumuna gelenler mi? **Belçika biçimi** Etatizm mi? Yoksa Caballero'nun **İspanyol Sosyalist Partisi** mi? Gnocchi ve F. Turatti gibi nazariyeciler yetiştiren **İtalyan Sosyalist İşçi Partisi** mi? Danimarka, Hollanda **Sosyalist İşçi Partileri** mi? Kuzey Amerikanın **Socialistie Labor Party** si mi?

Janet'in bahsettiği 93 ün DOKTRİNER SOSYALİZM'i mi? ANARŞİK SOSYALİZM mi? **Franc-maconnique Sosyalizm** mi?

ANARŞİST SOSYALİZM mi? ENTEGRALİST veya PROFESORAL SOSYALİZM mi? SİYASÎ SOSYALİZM, SANTİMANTAL SOSYALİZM, YENİ İCAZETLİ SOSYALİZM nevilerinden hangisi?

Görülüyor ki, Anayasa Sosyalizme kapalıdır veya açıktır gibi mutlak bir formüle bürünen tezler, nihayet **kavram kargaşalığını** artırmaktan başka bir sonuca ulaşamamaktadır.

CENAZE TÖRENLERİ

Ankara'da sağcılık ezelden görür rağbet,
Solcular öldürülür... unutulur cinayet.
Solculara okumak, konuşmak yasaksa da
Şehit edilenlere **tören**, şükür ki, serbest!

ŞADİ ALKILIÇ

SOSYALİST YAYINLARA BAKIŞ

KİTLE — s: 67 de «Sendikal Mücadelede Sosyalist Çizgi ve Sapmalar» başlıklı bir seri yazının neşrine başlıyor. İsminden de anlaşılacağı gibi bu yazı çekingen ve kararsız bir küçük burjuva tavrını gösteren «ne şiş yansın ne kebap» üslûbuyla kaleme alınmış. Ancak bu yazının Sayı: 70 te çıkan 4. bölümünde **«Türkiye'de Sendikalist Eğilimler»** veya **«Sosyalist Harekette Sendikalist Eğilimler»** başlıklarının da ifade ettiği gibi tutarlı bir tavra yaklaşılmış. Bu seri yazının ana başlığından anlaşılacağı gibi, yazının başlangıç gayesi «Sendikal Mücadele» için doğru bir çizgi aramak olduğu halde, 4. bölümün ara başlığından «Sendikalist Eğilimler»in «Sosyalist Harekette» bir sapma olduğu yargısına varıldığı anlaşılıyor.

4. bölümde sendikalizme ait epey doğru şeyler söylenmiş ve hatta «kendiliğinden hareketler» diye nitelense de ve 1967-1970 tarihleri arasında kısıtlanmak istense de işgal-boykot kitle atılımlarından bahsedilmiş! Ancak ilk defa bu kadar doğru bir şeyler ,karalamaya başlıyan saf TSİP'lilerin yazılarına uygulanan **«mürettip hatası»** yazıyı anlaşılmaz bir şekle sokmuş.

KİTLE — Sayı: 70 **«Sosyalist Hareketin Önemli Bir İhtiyacı: Günlük Gazete»** başlıklı bildirisinden TSİP Partisinin bir de günlük gazete çıkaracağını anlıyoruz.

Ne var ki sayı: 71 de 9. sayfadaki «Günlük Gazete İhtiyacı Nasıl Doğdu, Nasıl Gelişti?» manşetli yazıdan düşünülen bu gazetenin «şimdilik parti merkez organı» olmayıp «en geniş, sosyalist, ilerici ve demokrat çevrelere seslenen, işçi sınıfı bilimi doğrultusunda yayın yapan ve bu doğrultudaki yayınların tümünü kapsamayı amaçlayan bir gazete» olacağını öğreniyoruz.

1975 AĞUSTOSUNDAN KATKI

1 Ağustos 1975— Urfa'da dağıtılan tüm toprağı ağalar geri alıyor.
— Avrupa güvenliği ve işbirliği Zirve toplantısının sabahki oturumunda Makarios konuşurken Türk heyeti Makarios'un Kıbrıs'ı temsil edemiyeceğini söyleyerek toplantı salonunu terketmiştir.
— Ecevit «Cephe belediyelere ekonomik anbargo koydu»
— Aybar, Amerikalı personelin yurt dışı edilmesini istedi ve bloklar dışı politika önerdi.
— Portekiz'de «Küba» biçimi rejim kurulacağı açıklandı.
— Çin Helsinki konferansının Sovyetlere yaradığı ve Moskova'nın hem Avrupa hem de Asya'da hakimiyetini kabul ettirmek amacında olduğunu söyledi.

2 Ağustos 1975— Demirel Helsinki'de başarısızlığa uğradı. Helsinki konferansında Türkiye itiraz şerhini, son belgeye koyduramadı. Makarios ise iki bölgeli federasyonu kabul ettiğini ilân edip Dokuzların önerisini benimsedi.
— A.B.D. Temsilciler Meclisi anbargo oylamasını bir ay erteledi.

3 Ağustos 1975— Helsinki'den Yunanlılar yararlandı. Karamanlis Yunanistan'ın Kıbrıs konusunda bütün Avrupa hükümetlerine bilgi vermek ve bunları aydınlatmak fırsatını ele geçirdiğini belirterek «Türkiye bu davada tamamen tecrit edilmiştir.»
— Demirel «İncirlik üsü faaliyetine devam edecektir.»
— Erbakan «seçimlerde cephe partileri birleşmeyecektir.»
— Avrupa Sosyalist Parti liderleri Stockholm'de toplantı yaptı.
— Basma Boya işçileri boykota başladı.

4 Ağustos 1975— Bir senedir devam eden sıkıyönetim sona erdi. Yasaklanan işçi hareketleri tekrar başladı.
— Genel - İş işçiye ihanet etmekte suçladığı sermaye yanlısı Türk - İş'ten ayrıldı.
— C.H.P. T.B.P. nin güç birliği yapma çağırısını, sağcı partilerin başlattığı cepheleşme hareketini hızlandırma sonucu yaratacak nitelikteki davranışlardan kaçınmak gerektiği görüşü ile kabul etmedi.
— Batı Avrupalı sosyalist liderler Mario Suares'i destekleyecek.
— Suriye ile Ürdün siyasal birlik kuracak.
— Vatan Plastik işçileri Boykot'a başladı.
— Sinop'taki Amerikan radar üssünde çalışan 330 Savaş - İş Sendikası işçisini halk maddi ve manevi desteklemektedir.

5 Ağustos 1975— Ecevit : «Helsinki'de acı bir duruma düştük, Ortak savunma tesisleriyle ilgili ikili anlaşmaları yürürlükten kaldırıp bu tesisleri Nato Formülü içinde çalıştırmak, eski durumda fiilen hiçbir değişiklik olmayacağı anlamına gelir.
— S. P. Genel Sekreteri Bıçakçı «Üslerde faaliyet devam ediyor»
— Denktaş'a karşı yeni bir parti kuruldu. Başkanı eski Planlama ve Koordinasyon Bakanı Alper Orhon.
— İsrail BM'de kalmak için kampanya açtı.
— Çin Avrupa Zirvesini zaman ziyanı olarak niteledi.
— Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonunun hazırladığı ra-

porda Sendikalı İşçilerin ücretlerinin tüm sigortalı işçilerin ortalama ücretlerinin üç misli olduğunu ileri sürdü.

6 Ağustos 1975 — Ecevit Kıbrıs için Avrupa Konseyi Başkanı Ackerman'a kaygılarını bildirdi.

— Hilton'da çalışan işçiler BOYKOT'a başladı.

7 Ağustos 1975 — Türkiye 1 milyon 760 bin işsizle Avrupa ülkeleri arasında birinci geliyor.

8 Ağustos 1975 — Yunanistan'daSiyasî Mahkûmlara işkence edenler yargılanıyor.

— 30 aya kadar hapisleri istenen Gerede olaylarının sanıklarının tümü ilk duruşmada tahliye edildi.

— Disk'te verilen cezaların gerekçesi «Örgütsel birlik» Petro Kimya - İş Genel Başkanı Yılmaz Özdemir kesin olarak, Sosyal - İş Genel Başkanı Özcan Keskeç 6 ay süreyle konfederasyondan ihraç edilmiştir. Kimya - İş Genel Başkanı Doğu'ya bir ihtar verilmiştir.

— Şah «İşçilerin fabrikaların yönetimine katılması toprak reformundan önemlidir.»

— Sungurlar'da BOYKOT, Yünteks, Orko'da grevler sürüyor.

— TSİP kurucu üyelerinden ve Genel Yönetim Kurulu üyelerinden Cemal Çelik «Partinin işçi sınıfı çıkarlarına ters düştüğü gerekçesiyle istifa etti»

9 Ağustos 1975 — Aybar «Ülkeyi ABD'ye teslim edenler hesap vermelidir.»

— Cephenin üsler konusunda halâ kesin kararı yok. Çağlayangil İncirlikte faaliyetin devam edeceğini açıkladı.

— Demirel AP Genel İdare Kurulu toplantısında MSP ile ortaklığın dayanılmaz hale geldiğini söyedi.

10 Ağustos 1975 — 9 bin Türk Kıbrıs'ta Türk bölgesine göçe başladı.

— Klerides «Türkler Adanın yüzde 20sine razı olursa iki bölgeli federasyon kurulabilir»

— Eczacıbaşı Fabrikasındaki BOYKOT sanığı 25 işçi Sıkı Yönetim Mahkemesinde birer ay hapse mahkûm oldu.

— Çınar'da Grev başladı.

— Erenköy Sanatoryumundaki işçi BOYKOTU hastalar tarafından destekleniyor.

— Ecevit Genel Merkezle veya bazı merkez üyeleriyle aralarında uyuşmazlık olduğu iddialarını yalanladı.

— Portekiz'de 9 devrim konseyi üyesi görevden alındı.

— Pravda Batının Portekize mali yardım için bazı siyasi şartlar ileri sürmelerini Helsinki'de imzalanan Avrupa güvenlik ve İşbirliği Konferansı kararlarına aykırıdır.

11 Ağustos 1975 — Almanya'daki yabancı işçilerin büyük topluluklar halinde ülkelerine döndükleri açıklandı.

— Portekiz Cumhurbaşkanı Gomes Portekizde siyasal durum konusunda Kisinger ile temasa geçti.

— Sungurlar'daki BOYKOTÇU işçiler işvereni kendilerine baskı yaptığını ileri sürerek Jandarmaya şikâyet ettiler.

— Garanti Bankası Anonim Şirketi Mensupları Sendikası Gamsen 100 Şubede greve gidiyor.

— Hilton ve Çınardaki BOYKOT sürüyor.

12 Ağustos 1975 — Ecevit «Tesisler konusunda alınan tedbirlere Hükümet önce Amerikalıları inandırabilmelidir»

— Boykotta olan Sungurlar Kazan Fabrikasında İşçilere ateş edildi.

— Bereç Pil Fabrikasında bir işçinin işine son verilmesi üzerine 500 işçi boykota başladı.

— Ankara'da Ego İşçileri greve başladı.

— İtalyan Komünist Partisi ikinci başkanı Amendola yapılmasında büyük katkımız olan Anayasaya saygımız tamdır, İktidara seçimle gelir yine seçimle ayrılırız. Köklü değişiklikleri Demokratik bir süreç içinde gerçekleştirmek istiyoruz.»

— Denktaş «Ulusal Birlik Partisi kuruyor.»

13 Ağustos 1975 — Iğdır'da komandoların yol açtığı olaylarda CHP lilere ait 35 dükkân tahrip edildi.

— Sanayiciler Hükümeti eleştirdi. Sabancı «Türkiye Tarihin en büyük ve en ciddi dış ticaret açığı ile karşı karşıya geldi» Ortakpazarın Türkiye'ye karşı tavrını eleştirdi.

— Bloksuzlar Konferansının Kıbrıs Rum Dışişleri Bakanı çağrıldı.

— Amerika iki Vietnam'ın Birleşmiş Milletler üyeliğine alınmasına karşı vetosunu kullandı.

— Portekiz'de ordudaki subaylardan 400'ü yayınladıkları bildiride Yüksek Devrim Konseyindeki görevlerinden uzaklaştırılan dokuz subayı desteklediklerini bildirdi.

— Berec'teki işçi boykotuna toplum polisi müdahale etti, 4 kişi göz altına alındı.

— Sungurlu Ambarlı onarım inşaatındaki BOYKOTU kırmak için gönderilen işçiler de BOYKOTA katıldı.

— First National City Bank Türkiye'de Şube açmak istiyor.

14 Ağustos 1975 — Berec'te İşveren direnişte olan 1365 işçiye Pazartesi gününe kadar ücretli izin vermiş ve işçiler Fabrikayı boşaltmışlardır.

15 Ağustos 1975 — 9 iş yerinin Sendika temsilcileri açıkladı «Direnişlerin ana sebebi Sendika seçme özgürlüğü.»

— Odalar Birliği Genel Başkanı Ekonomik sıkıntıların «geçici olduğunu öne sürdü.

— Korutürk, Samsun'da «İşbirliğini işçiyle işveren arasında görmek istiyoruz.»

— Amerika, Sovyetler'den Portekiz'in iç işlerine karışılmamasını istedi.

— Portekizde Ilımlı Subaylar Başbakan Gonçalves'i görevinden uzaklaştırması için Cumhurbaşkanı Costa Gomes'e dört günlük bir süre tanıdılar. Askeri güvenlik Örgütü Copcon Başkanı General Otelo Carvalhe bir işçi iktidarını önermektedir.

— Hilton'un boykotçu işçilerini işveren Savcılığa şikâyet etti.

16 Ağustos 1975 — TSİP 12 Ekimde yapılacak kısmi senato ve milletvekili yenileme seçimleri dolayısıyla TBP, TEP, TİP ve SP'ye bir çağrı göndererek güçbirliği önerisinde bulundu.

— Eski gençlik liderlerinden Harun Karadeniz Öldü.

— Maden İş - Philips'te 760 işçiis ile greve başladı.
— Ecevit «Dört parti elele devleti yağmalıyor.»
— Bengaldeş'te Mucibirrahman'ın öldürüldüğü darbeden sonra iktidara Kondakar Müştak Ahmet getirildi.

17 Ağustos 1975 — F.K.O. Merkez Komitesi üyesi Kaddumi Çağlayangil'le görüşmek üzere İstanbul'a geldi.
— Harun Karadeniz toprağa verildi. Cenazeye binlerce genç ve işçi katıldı.
— Türkler Sungurlar BOYKOTU dolayısıyla işvereni Sendika seçme özgürlüğüne karşı olmakla suçladı.

18 Ağustos 1975 — Hilton işvereni direnen işçileri yarın işten çıkaracağını ilân etti.
— Goncalves halktan destek istedi.
— Osman Nuri Koçtürk «Türkiye yıllardır açlık içinde»
— Petrol - İş de Türk - İş'ten şikâyetçi.
— Pravda'nın Portekiz hakkındaki görüşlerini Fransız komünist partisi lideri Marchais reddetti.
— Genel - İş Başkanı Baştürk, Türk - İş yöneticilerini ihanetle suçladı.
— Berec'te BOYKOT sürüyor.

19 Ağustos 1975 — Sanayiciler Demirel'e muhtıra verdiler.
— Kaddumi Mısır İsrail anlaşması için bu ABD emperyalizminin bir oyunudur.
— Ankara'da grevci otobüs işçileri sessiz yürüyüş yaptı.
— Salazar Faşizminin en önde gelen destekçilerinden biri olan Katolik Kilisesi Portekiz'de komünistlere karşı Bayrak açtı.
— Fransa'da sol ittifak Portekiz yüzünden bölünme ile karşı karşıya.
— Garanti Bankası'nın 1800 personeli greve başladı.
— Maden - İş'in Bursa'daki Tofaş grevini Türkler yönetecek.

20 Ağustos 1975 — T.K.İ. İşletmeleri Grup Başkanlığında grevde bulunan işçileri polis işverenin şikâyeti üzerine göz altına aldı.
— B.M.C. deki İşçiler üretimi durdurdu. (BOYKOT)
— İspanya ABD ile savunma anlaşmasından vazgeçti ve üslerini boşaltmasını talep etti.
— Ecevit kışkırtıcı ajanlara karşı uyanık olunmasını istedi.
— Hilton ve Bereç'te BOYKOT bitti. Hilton'da 2. BOYKOTU Türk - İş'e bağlı işçiler başlattı.
— Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Ankara'da bir temsilcilik açmasını ABD engellemek istiyor.
— Portekiz'de Komünist İşçi Sendikası Konfederasyonunun iki milyon üysi şiddet olaylarını protesto için yarım saat işi bıraktılar.
— TİP. «Demokratik güçlerin kısa vadeli görevi önümüzdeki seçimlerde MC'yi iktidardan düşürecek koşulları yaratmaktır.

21 Ağustos 1975 — Karamanlis Balkan ülkeleri arasında ulaşım enerji ve kültürel konularda işbirliğinin arttırılmasını önerdi.
— Adalet Bakanı Müftüoğlu grevlerin ve toplu iş bırakmanın alış-

kanlık haline gelmemesi için, valilerden tedbir alınmasını istedi.
— F.K.O'nün Türkiye'de Temsilcilik açılması kabul edilmedi.
— Türkler M.C. iktidarı işçi hareketine DİSK'e giderek tüm güç ve örgütlere karşı zulüm yöntemlerini uygulamaya yöneliktir.
— Diyarbakır'da açlık grevi yapan 11 YSE işçisi gözaltına alındı.

22 Ağustos 1975 — Korutürk Trabzon'da yaptığı konuşma'da Marksist ve şeriatçılara devleti terketmiyeceğiz.
— Demirel çeşitli işyerlerindeki işçi BOYKOTLARINI yererek «çeşitli işyerlerinde kanunsuz grevleri yersiz ve aftan yararlanan aşırı sol militanlar yaratıyor» şeklinde niteledi.
— Sungurlar'da 6 işçi ölüm orucuna başladı.

23 Ağustos 1975 — Ecevit «Demirel ülkeyi siyasal ve sosyal bunalıma sürüklüyor.»
— Samsun Bakır Tesislerinde BOYKOTU devam eden 123 Mühendis, Tekniker ve işçinin iş akitlerinin feshedilerek güvenlik kuvvetlerince fabrika sahası dışına çıkarttırması üzerine işyerinde çalışan 200 kadar işçi işlerini bırakarak (BOYKOT) üretimi tamamen durdurdu.
— Shell'deki grev ve Antalya Kuru Pil Fabrikasında grev «milli güvenlik nedeniyle iki ay ertelendi.
— T.M.M.O.B. Başkanı hiç bir gerekçe gösterilmeden görevinden alındı.

24 Ağustos 1975 — Faşist Yunan Cuntasının 3 lideri idama mahkûm oldu.
— Portekiz'de komutanlar, istifa etmezse Başbakan Goncalves'i görevinden uzaklaştırma kararı aldılar.
— Demirel işçilerin çeşitli işyerlerinde sürdürdüğü grevlerin düpedüz kanunsuz olduğunu iddia etti.

25 Ağustos 1975 — Ecevit «Şiddete başvurma gereğini emekçiler değil, halkı sömürenler duyuyor.»
— Portekiz'in Suriye'deki eski Başkanı Spinola direnme örgütü kurdu.
— Sungurlar'da 400 işçiyi jandarma fabrikadan çıkardı.
— Grevde bulunan 300 işçi işveren vekillerinin tutumlarını protesto için Tarsus'tan Mersin'e yürüyüş yapacaklar.
— ABD de Demokratik Parti mensupları detantı eleştiriyor.
— Alabama Valisi silâhlanma çağırısında bulundu.

26 Ağustos 1975 — CHP ve DİSK ortak toplantı düzenleyecekleri haberini yolladı.
— Bloksuzlar konferansında Araplar İsrail'in BM'den atılması için bir tasarı hazırladı.
— TİP, TSİP'ün CHP dışındaki sol partiler arasında seçimlerde güç birliğ çağırısını olumlu karşılamadı. Behice Boran TSİP'e verdiği cevapta «CHP incelenmeli eleştirilmeli demokratik özgürlük konusundaki vaadlerini tutma yükümlülüğü ısrarla hatırlatılmalıdır.»
— Aybar «Yurt çapında halk bağımsızlık komiteleri kurulmalıdır.
— Garanti Bankası işçileri daha greve başladılar. Gamsen işçi temsilcilerinin katılacağı bir personel komitesi kurmak istiyor.

— Bengaldeş'te Mucibirrahman'ın intikamını almak için bir gerilla örgütü kuruldu.
— Genel - İş Sendikası saldırıya uğradı.

27 Ağustos 1975 — Ereğli Demir Çelik'te grev kararı alındı işçiler sendikalar aleyhine gösteriler yaptılar.
— Güvenlik Kurulu bugün işçi olaylarını görüşecek.

28 Ağustos 1975 — Sadık Şide direniş ve grevler işçi haklarına zarar veriyor.
— Tariş'in iplik fabrikasında BOYKOT başladı.
— İşveren sendikaları konfederasyonu Genel Sekreter Rafet İbrahimoğlu DİSK'e bağlı sendikaların işçileri kanunsuz yola teşvik ettiğini ileri sürerek grev ve direnişleri CHP dahil soldaki 5 partinin desteklediğini söyledi.
— Arjantin ordusu Peron'a karşı alarma geçirildi. İşçi Konfederasyonu Peron'u destekliyor.

29 Ağustos 1975 — Bir ayda 50 grev ve direniş oldu.
— Bu tutum demokratik rejimi baltalamayı amaçlıyor.
— Hilton'da boykot bitti.
— Tariş'teki boykot nedeniyle üretim tamamen durdu.
— Boykotta bulunan Murat Cam Trakya Cam Sungurlar ve Gamak fabrikalarının temsilcileri işçi olaylarının temeline inilmeden kanunsuzluk anarşi diye nitelenmesini eleştirdi.

**Sahibi : A. E. Güran; Yazı İşleri Sorumlusu : A. E. Güran; Aylık Siyasî Dergi Her ayın ilk haftasında çıkar — İlân kabul etmez — Yazışma adresi : Evkaf Sokak Akal Han No. 17/11 Çemberlitaş/İstanbul — Gönderilen yazılar yayınlansın veya yayınlanmasın geri verilmez — Yıllık Abone 50.— TL. 6 Aylık 30.— TL.
Dizildiği yer ALTUĞ Matbaası, Basıldığı yer ZAFER Matbaası.
Genel Dağıtım : İstanbul Dağıtım: Cağaloğlu Yokuşu, Kemaliye Han No. 4/14 İstanbul**